

**Raport z wykonania programu ochrony
środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne
za lata 2014-2021**

Autor mgr Elżbieta Haponiuk

październik 2022 r.

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	3
2	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY GRODZISKO DOLNE	3
3	AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA W GMINIE GRODZISKO DOLNE	6
3.1	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	6
3.2	GOSPODAROWANIE WODAMI	8
3.2.1	Wody powierzchniowe	8
3.2.2	Wody podziemne	10
3.3	GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	11
3.4	ZASOBY GEOLOGICZNE	14
3.5	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTANIU ODPADÓW	15
3.6	FORMY OCHRONY PRZYRODY	21
3.6.1	Rezerваты przyrody	21
3.6.2	Obszary chronionego krajobrazu	22
3.6.3	Pomniki Przyrody	23
3.7	DZIAŁANIA EDUKACYJNE	26
4	REALIZACJA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GRODZISKO DOLNE ZA LATA 2014-2021	26
5	WSKAŹNIKI DO OCENY EFEKTÓW WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GRODZISKO DOLNE ZA LATA 2014-2021	27
6	PODSUMOWANIE	31
7	SPIS TABEL	BŁĄD! NIE ZDEFINIOWANO ZAKŁADKI.

1 Wprowadzenie

Raport z realizacji programu ochrony środowiska dla gminy Grodzisko Dolne sporządzono jako realizację ustaleń ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2022r. poz. 2556 z późniejszymi zmianami), której art. 18 ust. 2 wprowadza obowiązek sporządzenia raportu. Raport ten Wójt Gminy Grodzisko Dolne przedkłada Radzie Gminy.

2 Ogólna charakterystyka Gminy Grodzisko Dolne

Gmina Grodzisko Dolne leży w północno-wschodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie leżajskim. Administracyjnie graniczy ona z gminami: Leżajsk od północy, Tryńcza (pow. przeworski) od południowego-wschodu, Białobrzegi (pow. łańcucki) od południowego-zachodu i Żołyń (pow. łańcucki) od zachodu.

Pod względem fizyczno-geograficznym północna część gminy Grodzisko Dolne należy do mezoregionu Płaskowyż Kolbuszowski, natomiast południowa część do Pradoliny Podkarpackiej, które leżą w obrębie jednostki wyższego rzędu - makroregionu Kotliny. Płaskowyż Kolbuszowski posiada krajobraz równinny o charakterze denudacyjno-peryglacyjnym, posiadającym specyficzny pagórkowaty krajobraz pochodzenia polodowcowego. Jest to kraina rolniczo-leśna.

Powierzchnia administracyjna Gminy Grodzisko Dolne wynosi 78,55 km²¹. Na dzień 31 XII 2021 rok, zameldowanych było 8011² mieszkańców. Na obszarze gminy Grodzisko Dolne położonych jest 10 miejscowości sołeckich: Grodzisko Dolne, Grodzisko Górne, Grodzisko Dolne-Miasto, Grodzisko Nowe, Wólka Grodziska, Zmysłówka, Chodaczów, Laszczyny, Podlesie, Opaleniska.

Zgodnie z informacjami z Urzędu Gminy na terenie gminy Grodzisko Dolne znajduje się łącznie 2 988 gospodarstw rolnych. Najwięcej gospodarstw – 1 477 charakteryzuje się powierzchnią do 0,9999 ha. Na terenie gminy Grodzisko Dolne znajdują się gleby w różnych klasach bonitacyjnych. Największy udział w powierzchni gruntów ornych zajmują grunty orne klasy III b, które stanowią łącznie 46,45 % ogółu gruntów ornych w gminie Grodzisko Dolne. Na terenie gminy Grodzisko Dolne nie występują grunty orne w I oraz VIz klas bonitacji. Łąki i pastwiska na terenie gminy Grodzisko Dolne występują w każdej klasie bonitacji. Największy udział w powierzchni łąk i pastwisk zajmuje klasa IV-47,30%. Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy na dzień 31 grudnia

¹ adres internetowy: <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-grodzisko-dolne> (dostęp na dzień 22.06.2022)

² adres internetowy: <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-grodzisko-dolne> (dostęp na dzień 22.06.2022)

w roku 2020 r. wynosi 2 011,32 ha³. Średnia lesistość gminy w roku 2020 wynosi 25,6%⁴. Największą część lasów należy do Skarbu Państwa – 63,14%, lasy prywatne natomiast stanowią 34,58% ogółu lasów na terenie gminy Grodzisko Dolne, sama Gmina Grodzisko Dolne jest właścicielem 2,28% ogólnej powierzchni lasów.

Zgodnie z wykazem zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków (księga A) stan na 30 czerwca 2022 roku prowadzonym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa na terenie gminy Grodzisko Dolne znajduje się w⁵:

- Grodzisku Dolnym: kościół par. pw. św. Barbary, XVIII, 1857-1867, XX, nr rej.: A-545 z 18.10.1994 ; dzwonnica, poł. XIX, nr rej.: j.w.; cmentarz kościelny, nr rej.: j.w; ogrodzenie z 3 bramami, mur.-met., k. XVIII, nr rej.: j.w.; plebania „stara”, k. XVIII, 4 ćw. XIX, nr rej.: A-419 z 21.05.2010; spichlerz plebański, drewn., 1876, nr rej.: j.w.; park dworski, XIX nr rej.: A-1072 z 28.01.1981 i z 16.09.2015.
- Chodaczowie: strażnica kolejowa „Tryńcza”, z murem kamiennym, 1904-05, nr rej.: A-1338 z 21.10.2016; most kolejowy na rz. Wisłok, kratownicowy, 1899, 1904-05, nr rej.: A-1338 z 23.07.2015 decyzja UCHYLONA → MKiDN z 16.11.2015

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne znajdują się również zabytki archeologiczne (tabela poniżej).

Tabela 1 Rejestr zabytków archeologicznych na terenie Gminy Grodzisko Dolne (księga C) stan na 20 lipca 2022

Nazwa	Nr stanowiska obszar	Chronologia	Funkcja	Data wpisu
Chodaczów, st. 2	2	epoka brązu	cmentarzysko	1970-04-30
Grodzisko Dolne, st. 1	4	epoka brązu	cmentarzysko	1968-12-23
Grodzisko Dolne, st. 10	1	średniowiecze	grodzisko	1991-04-15
Grodzisko Dolne, st. 3	6	epoka żelaza	osada	1968-12-23

adres internetowy: <https://dane.gov.pl/pl/dataset/210> (dostęp: 03.08.2022)

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne brak jest dużych zakładów przemysłowych, które stwarzałyby nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, albo też zakładów, których awaria w pracy byłaby powodem katastrofy ekologicznej.

³ adres internetowy: http://swaid.stat.gov.pl/Lesnictwo_dashboards/Raporty_predefiniowane/RAP_DBD_LES_1.aspx (dostęp na dzień 22.06.2022)

⁴ adres internetowy: http://swaid.stat.gov.pl/Lesnictwo_dashboards/Raporty_predefiniowane/RAP_DBD_LES_1.aspx (dostęp na dzień 22.06.2022)

⁵ adres internetowy: <https://nid.pl/wp-content/uploads/2022/07/PDK-rej.pdf> (dostęp: 03.08.2022)

Tabela 2 Podmioty Gospodarki Narodowej wg rejestru REGON stan na Rok 2021 na terenie Gminy Grodzisko Dolne

Lp.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD		Liczba jednostek gospodarczych
1.	Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7
2.	Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0
3.	Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	59
4.	Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
5.	Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
6.	Sekcja F	Budownictwo	121
7.	Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	88
8.	Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	28
9.	Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	12
10.	Sekcja J	Informacja i komunikacja	10
11.	Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5
12.	Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5
13.	Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	35
14.	Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4

Lp.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD		Liczba jednostek gospodarczych
15.	Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0
16.	Sekcja P	Edukacja	21
17.	Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24
18.	Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8
19.	Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	49
20.	Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

Adres internetowy: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (dostęp 11.08.2022)

Tabela 3 Odnawialne źródła energii na terenie Gminy Grodzisko Dolne stan na 31.12.2021r.

Lp.	Typ instalacji	Ilość instalacji	Moc[kW]
1	np. elektrownia wiatrowa	-	-
2	np. wykorzystująca promieniowanie słoneczne	2 zrealizowane ale jeszcze nie eksploatowane	0,4
3	np. wykorzystująca energię geotermalną	-	-

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

3 Aktualny stan środowiska w Gminie Grodzisko Dolne

3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Na terenie województwa podkarpackiego wydzielono 2 strefy, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza: miasto Rzeszów i strefę podkarpacką. Gmina Grodzisko Dolne jest zaliczana do strefy podkarpackiej.

Tabela 4 Klasyfikacja strefy podkarpackiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza za rok 2021

Lp.	Nazwa zanieczyszczenia	Klasa strefy
1.	Dwutlenek azotu NO ₂	A
2.	Dwutlenek siarki SO ₂	A
3.	Tlenek węgla CO	A
4.	Benzen C ₆ H ₆	A
5.	Pył PM10	C
6.	Pył PM2,5 faza I	A
	Pył PM2,5 faza II	C1
7.	Benzo(a)piren BaP	C
8.	Arsen As	A
9.	Kadm Cd	A
10.	Nikiel Ni	A
11.	Ołów Pb	A
12.	Ozon O ₃	A
		D2

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podkarpackim raport wojewódzki za rok 2021, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

Tabela 5 Klasyfikacja strefy podkarpackiej ze względu na ochronę roślin rok 2021

Lp.	Nazwa substancji	Klasa strefy
1.	SO ₂	A
2.	NO _x	A
3.	O ₃	A ¹

¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podkarpackim raport wojewódzki za rok 2021, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska

Niska emisja, pochodząca głównie z lokalnych kotłowni i gospodarstw indywidualnych stanowi lokalnie poważny problem. Źródła niskiej emisji są bardzo rozproszone. Charakteryzują się także sezonowością – wyraźnie wzrastają w sezonie grzewczym zaś w lecie ich znaczenie jest niewielkie.

3.2 Gospodarowanie wodami

3.2.1 Wody powierzchniowe

Główną rzeką gminy jest potok Leszczynka wraz z dopływami, będący lewobrzeżnym dopływem rzeki Wisłok (lewobrzeżny dopływ Sanu). Potok Leszczynka przepływa przez teren całej gminy z kierunku północnego zachodu na południowy wschód i wpada do rzeki Wisłok poza terenem gminy Grodzisko Dolne. Długość potoku Leszczynka wynosi 16,3 km. Na odcinku 12,6 km potok został uregulowany. Ponadto na terenie gminy jest około 35 km otwartych rowów melioracyjnych.

Rzeka Wisłok na odcinku przepływu przez tereny gminy Grodzisko Dolne ma charakter doliny z licznymi meandrami. Wysokie stany występują w okresie wiosennym i letnim, spowodowane są one roztopami (wiosna) i intensywnymi opadami letnimi przypadającymi na miesiące czerwiec i lipiec. Minimalne stany wód przypadają na miesiące wrzesień i październik. W okresie wysokich stanów wody Wisłoka występują z koryta i zalewają część swej doliny.

Na terenie gminy zlokalizowane są 3 zbiorniki retencyjne:

- „Czyste” w Grodzisku Dolnym o powierzchni 9,88 ha i pojemności 100,6 tys. m³, zasilany z rowu melioracyjnego. Zbiornik pełni funkcję retencyjno-rekreacyjną,
- „Grodzisko Górne” o powierzchni 0,55 ha i pojemności 5 tys. m³, usytuowany na potoku Leszczynka w Grodzisku Górnym,
- „Wólka Grodziska” - o powierzchni 0,41 ha i pojemności 3,70 tys. m³, usytuowany na potoku Leszczynka. Zbiornik znajduje się w miejscowości Wólka Grodziska.

Ponadto na terenie gminy występuje ponad 20 oczek polodowcowych (jeziorek) częściowo zamulonych.

Zbiorniki małej retencji są niezbędne dla utrzymania poziomu wód gruntowych, stanowią również źródło zasilania wód podziemnych. Łagodzą skutki ekstremalnych zjawisk takich jak susza, czy powódź. Są również wykorzystywane dla celów rekreacyjnych, podnoszą atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną terenów przyległych. Zbiorniki retencyjne wzbogacą bioróżnorodność przez renaturalizację i rehabilitację ekosystemów. Wpłyną wydatnie na poprawę bilansu wodnego. Uwzględniając podział Polski na regiony wodne omawiany teren należy do zlewni rzeki Wisły.

Tabela 6 Jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się na terenie Gminy Grodzisko Dolne

Lp.	nr JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Scalona część wód powierzchniowych (SCWP)	Typ JCWP
		Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP		
1.	640	PLRW2000172267992	Dopł. w Budach łańcuckich	GW0822	Potok nizinny piaszczysty (17)
2.	530	PLRW20001622692	Leszczyńska	GW0822	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
3.	642	PLRW20001722714	Dopł. spod Chałupek Dębniańskich	GW0828	Potok nizinny piaszczysty (17)
4.	644	PLRW200017227189	Błotnia	GW0828	Potok nizinny piaszczysty (17)
5.	639	PLRW200017226792	Dopływ ze Stawów Korniaktowskich	GW0822	Potok nizinny piaszczysty (17)
6.	1767	PLRW20001922699	Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia	GW0822	Rzeka nizinna piaszczysto-gliniasta (19)

Tabela 7 Klasyfikacja elementów biologicznych i elementów fizykochemicznych JCWP w roku 2020 na terenie Gminy Grodzisko Dolne

Nazwa JCWP (Jednolitej Części Wód Powierzchniowych)	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Status JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
Leszczyńska	Leszczyńska - Chodaczów	SZCZW	4	>2
Wiśłok od Starego Wiśłoka do ujęcia	Wiśłok - Tryńcza	SZCZW	3	>2

adres internetowy: <http://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod> Klasyfikacja wskaźników jakości jednolitych części wód powierzchniowych i wód przybrzeżnych w roku 2020 (dostęp: 14.07.2022)

SZCZW- silnie zmieniona część wód

W roku 2020 nie została dokonana klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a wyłącznie klasyfikacja wskaźników jakości wód.

3.2.2 Wody podziemne

Zgodnie z podziałem na 172, a także mającym wejść w grudniu 2022 roku podziałem na 174 jednolite części wód podziemnych Gmina Grodzisko Dolne leży w obrębie JCWPd nr 136 oraz nr 153. Miejscowość sołectwa Grodzisko Nowe jest położona na terenie JCWPd nr 136, natomiast pozostałe miejscowości sołectwie Gminy Grodzisko Dolne znajdują się w obrębie JCWPd 153.

Stan środowiskowy wód podziemnych w Polsce przedstawiany jest za pomocą trzech wskaźników: jakości chemicznej, stanu zasobów oraz położenia zwierciadła wody:

- wskaźnik jakości chemicznej; zarówno stan chemiczny JCWPd 136 jak i 153 został oceniony jako dobry wg danych za rok 2019.
- wskaźnik stanu zasobów; Gmina Grodzisko Dolne ma stopień szczerpania zasobów wód podziemnych <15%.
- wskaźnik położenia zwierciadła wody podziemnej; Gmina Grodzisko Dolne charakteryzuje się w większości strefą stanów średnich.

Obszar GZWP nr 425 znajduje się w południowo -wschodniej Polsce. Obszar zbiornika wynosi 1934 km². Na jego terenie znajduje się między innymi gmina Gmina Grodzisko Dolne. Na obszarze GZWP nr 425 użytkowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową ma jedynie czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujący tutaj neogeński (mioceniński) poziom wodonośny, związany z piaskowcami i piaskami kompleksu iłów krakowieckich. Jest to jednak poziom o niskich parametrach, zarówno ilościowych (mała wydajność), jak i jakościowych (wysoka mineralizacja).

Na terenie gminy Grodzisko Dolne zgodnie z informacjami z Rocznika hydrogeologicznego Państwowej Służby Hydrogeologicznej, Rok hydrologiczny 2021⁶ znajduje się nr punktu monitoringu badawczego II/1848/1 w miejscowości Opaleniska, JCWPd nr 153 układ współrzędnych geodezyjnych X 743268,45; Y 259063,30; rzędna terenu [m.n.p.m] 204,78. Jest to woda typu chemicznego HCO₃-Ca-Mg o klasie końcowej II z przekroczeniem wymagań dotyczących jakości wód przeznaczonych do spożycia w zakresie manganu.

3.3 Gospodarka wodno – ściekowa

Poniższa tabela przedstawia wskaźnik zwodociągowania w Gminie Grodzisko Dolne oraz długość istniejącej wodociągowej sieci rozdzielczej w roku 2021 r.

Tabela 8 Podstawowe informacje o sieci wodociągowej na terenie Gminy Grodzisko Dolne stan na 31.12.2021r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Stan na dzień
			31.12.2021 r.
1.	Wskaźnik zwodociągowania gminy	%	97
2.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	104,61

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Ujęcia wodne, z których korzysta Gmina Grodzisko Dolne to:

1. ujęcie „Grodzisko Górne”, miejscowość Grodzisko Górne gmina Grodzisko Dolne - 4 otwory studzienne o max wydajności 700m³/d,

⁶ adres internetowy: <https://www.pgi.gov.pl/psh/materialy-informacyjne-psh/rocznik-hydrogeologiczny-psh/9060-rocznik-hydrogeologiczny-panstwowej-sluzby-hydrogeologicznej-2021/file.htm> (dostęp na dzień 04. 08.2022)

2. ujęcie „Zmysłówka” , miejscowość Zmysłówka, gmina Grodzisko Dolne - 2 otwory studienne oraz miejscowość Kopanie Żołyńskie (Grabnik), gmina Żołyńca – 1 otwór studzienny, o łącznej max wydajności 170 m³/d.

Tabela 9 Pobór wód podziemnych w Gminie Grodzisko Dolne w roku 2014 oraz 2021

Rok	2014 r.	2021r.
Studnie zlokalizowane w miejscowości Grodzisko Górne	203 100 m ³	188 517 m ³
Studnie zlokalizowane w miejscowości Zmysłówka	49 745 m ³	69 403 m ³
Razem	252 845 m³	25 790 m³

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne funkcjonują 2 oczyszczalnie ścieków:

Tabela 10 Informacje na temat oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grodzisko Dolne

Lp.	Nazwa /lokalizacja	RLM (liczba)	Przepustowość projektowa m ³ /d	Dociążenie %
1.	Oczyszczalnia w Grodzisku Dolnym, Grodzisko Dolne	4744	400	82
2.	Oczyszczalnia w Chodaczowie, Chodaczów	1754	340	41

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Tabela 11 Ilość ścieków oczyszczonych na terenie Gminy Grodzisko Dolne, odprowadzanych do odbiornika w roku 2014 i roku 2021

Rok	2014 r.	2021 r.
Oczyszczalnia Grodzisko Dolne (odbiornik potok Leszczyńska)	110 tyś. m ³ /r	121 tyś. m ³ /r
Oczyszczalnia Chodaczów (odbiornik rzeka Wisłok)	24 tyś. m ³ /r	28 tyś. m ³ /r
Razem	134 tyś m³/r	149 tyś m³/r

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Tabela 12 Podstawowe informacje na temat sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Grodzisko Dolne w latach 2020 i 2021

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Stan na dzień
			31.12.2021 r.
1.	Wskaźnik skanalizowania gminy	%	60,8
2.	Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej	km	116,10
3.	Ścieki odprowadzane do kanalizacji	tys. m ³ /rok	149
4.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (w stosunku do ludności ogółem)	%	78
5.	Długość sieci kanalizacji deszczowej	km	12,52

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Tabela 13 Dane ilościowe dotyczące sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021

Rok	2014 r.		2021 r.	
	Oddanych do eksploatacji	Ogółem stan na 31.12.2014	Oddanych do eksploatacji	Ogółem stan na 31.12.2021
Sieć wodociągowa	0,35 km	91,79 km	0,43 km	104,61 km
Przyłącza wodociągowe do budynków	4 szt.	2310 szt.	22 szt.	2348 szt.
Zbiornicza sieć kanalizacji sanitarnej	0,09 km	90,78 km	2,72 km	116,1 km
Przyłącza kanalizacyjne do budynków	2 szt.	1363 szt.	28 szt.	1519 szt.

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Oprócz sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Grodzisko Dolne istnieje 337 zbiorników bezodpływowych.

Tabela 14 Opłaty za wodę i ścieki w Gminie Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021

Opłaty	2014	2021
Woda		
Brutto za 1 m ³	2,67 zł	2,94 zł
Abonament za miesiąc	2,01 zł	5,0 zł
Ścieki		
Brutto za 1 m ³	3,93 zł	4,37 zł
Dopłata do 1 m ³ ścieków	0,89 zł	0,81 zł
Razem za 1 m ³	4,82 zł	5,18 zł
Abonament za miesiąc	brak	3,24 zł

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Tabela 15 Porównanie opłat za odbiór odpadów na terenie Gminy Grodzisko Dolne w latach 2014 i 2021

Odpady	2014	2021
Brutto od osoby	5 zł	15 zł

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

3.4 Zasoby geologiczne

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne status aktualny mają złoża wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 16 Informacje na temat aktualnych złóż geologicznych na terenie Gminy Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021

Nazwa złoża	2014	2021
Złoże gazu ziemnego Żołynia-Leżajsk, Nr koncesji 107/94		
-ilość [m ³]	4 266,203	4 513,183
-opłata eksploatacyjna przypadająca gminie	15 947,06 zł	71 867,971 zł
Złoże gazu ziemnego Grodzisko Dolne, Nr koncesji 17/2008		
-ilość [m ³]	3 456,365	2 883,02
-opłata eksploatacyjna przypadająca gminie	12 920,40 zł	11 953,20 zł
Złoże piasku Laszczyń, Nr koncesji OŚ.6522.5.2011		

-ilość [Mg]	771,2	4 246,4
-opłata eksploatacyjna przypadająca gminie	255,00 zł	1 681,80 zł

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

3.5 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstaniu odpadów⁷

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych realizowany był przez Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku, ul. Żwirki i Wigury 3, 37-300 Leżajsk. Podmiot wybrany został w trybie przetargu nieograniczonego. Umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych z terenu Gminy Grodzisko Dolne została zawarta na rok tj. od 01.01.2021r. do 31.12.2021r.

Odpady komunalne na terenie Gminy Grodzisko Dolne powstawały głównie w gospodarstwach domowych, jak również na nieruchomościach niezamieszkałych, tj. obiekty użyteczności publicznej (m.in. szkoły, ośrodki zdrowia, sklepy, banki) i tereny otwarte (m.in. parkingi, przystanki autobusowe).

Odpady komunalne z terenu Gminy Grodzisko Dolne odbierane były raz w miesiącu w postaci zmieszanej i selektywnej.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do zbierania w sposób selektywny następujących frakcji odpadów komunalnych:

- 1) papier i tektura – w tym opakowania z papieru i tektury, gazety, czasopisma;
- 2) tworzywa sztuczne – w tym opakowania z tworzyw sztucznych, folie;
- 3) metale – puszki, drobny złom;
- 4) szkło – szkło kolorowe i bezbarwne, w tym opakowania ze szkła;
- 5) opakowania wielomateriałowe – np. wielowarstwowe opakowania po sokach i napojach;
- 6) bioodpady stanowiące odpady komunalne;
- 7) zimny popiół;
- 8) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- 9) meble i odpady wielkogabarytowe;
- 10) odpady tekstyliów i odzieży;
- 11) zużyte baterie i akumulatory;
- 12) zużyte opony;
- 13) odpady niebezpieczne;

⁷ Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Grodzisko Dolne za rok 2021

14) przeterminowane leki;

15) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;

16) przeterminowane chemikalia np. zużyte oleje, rozpuszczalniki, farby;

17) odpady budowlane i rozbiórkowe.

Odpady wymienione w pkt. 1 - pkt. 7 można było przekazywać podczas comiesięcznej zbiórki z terenu nieruchomości z zastosowaniem worków lub pojemników lub przekazać do PSZOK-u.

Odpady wymienione w pkt. 8 - pkt. 17 można było przekazywać wyłącznie do PSZOK-u.

Przeterminowane leki można było przekazać również do aptek lub punktów aptecznych wyposażonych w odpowiednie pojemniki, a zużyte baterie można wrzucić do odpowiednich pojemników zlokalizowanych w budynkach użyteczności publicznej i szkołach na terenie gminy.

Bioodpady stanowiące odpady komunalne właściciel nieruchomości może zagospodarować w przydomowym kompostowniku lub wystawić w odpowiednim worku podczas zbiórki comiesięcznej. Fakt gromadzenia bioodpadów w przydomowym kompostowniku właściciel nieruchomości zgłasza w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Do selektywnego gromadzenia odpadów stosowano worki o pojemności 120l, w następującej kolorystyce:

- a) żółty, oznaczony napisem „*Metale i tworzywa sztuczne*” – worek przeznaczony na tworzywa sztuczne, puszki, drobny złom, opakowania wielomateriałowe;
- b) zielony, oznaczony napisem „*Szkło*” – worek przeznaczony na szkło bezbarwne i kolorowe;
- c) niebieski, oznaczony napisem „*Papier*” – worek przeznaczony na papier i tekturę;
- d) brązowy, oznaczony napisem „*Bio*” – worek przeznaczony na bioodpady stanowiące odpady komunalne;
- e) szary, oznaczony napisem „*Popiół i drobny gruz*” – worek przeznaczony na drobny gruz budowlany i zimny popiół.

W celu kontroli prawidłowości segregacji na terenie gminy Grodzisko Dolne wprowadzono system znakowania worków i pojemników na odpady komunalne w postaci kodów kreskowych. Każdy właściciel nieruchomości otrzymuje z Urzędu Gminy zestaw kilkudziesięciu kodów kreskowych, które powinien nakleić na każdy wystawiony przed posesją worek lub pojemnik. Firma odbierająca

odpady odnotowuje numer znajdujący się na pojemniku lub worku poprzez sczytanie kodu kreskowego kolektorem danych. W przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie umieścił kodu kreskowego, pracownik firmy odnotowuje nazwę miejscowości, numer nieruchomości oraz ilość worków/pojemników z odpadami.

Gospodarka odpadami w gminie Grodzisko Dolne opiera się na wskazanych w Planie Gospodarki Odpadami instalacjach komunalnych, instalacjach odzysku lub unieszkodliwiania uwzględnionych w „Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego na lata 2020-2026 z perspektywą do 2032 roku” przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego nr XXVI/584/21 z dnia 26 kwietnia 2021r.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej a selektywnie zebranych odpadów komunalnych do instalacji odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W celu spełnienia wymogów w zakresie redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania niezbędnym jest prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym bioodpadów i przekazywanie ich do miejsc odzysku a w szczególności zagospodarowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne przez mieszkańców we własnym zakresie poprzez przydomowe kompostowniki, tak, aby tego rodzaju odpady nie trafiły na składowisko w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych.

Miejsca zagospodarowania odpadów odbieranych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Grodzisko Dolne w 2021r.:

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne:

1. Sortownia odpadów zmieszanych i z selektywnej zbiórki, kompostownia w Sigiełkach, zarządzana przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krzeszowie, ul. Biłgorajska 16, 37-418 Krzeszów;
2. Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych/ kompostownia w Giedlarowej, „Stare Miasto – Park” Sp. z o.o. 37-300 Leżajsk, Wierzawice 874.

Bioodpady stanowiące odpady komunalne - Kompostownia Osadów i Biokomponentów KOMWITA przy oczyszczalni ścieków w Leżajsku, ul. Siedlanka Boczna 2, 37-300 Leżajsk – prowadzona przez Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Leżajsku, ul. Żwirki i Wigury 3

Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

1. Składowisko Odpadów Komunalnych w Sigiełkach zarządzane przez Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Krzeszowie, ul. Biłgorajska 16, 37-418 Krzeszów;
2. Składowisko Odpadów Komunalnych w Giedlarowej zarządzane przez „Stare Miasto – Park” Sp. z o.o. 37-300, Leżajsk, Wierzawice 874.

Łączna masa odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi w 2021 roku wynosiła 268,8544 Mg. Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych wyniósł w 2021 roku 21,96% > 20%. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia został spełniony.

W związku ze zmienioną definicji odpadów komunalnych oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych, Gminy nie będą mieć obowiązku osiągania określonych poziomów recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych, jednak w dalszym ciągu będą zapewniały przyjmowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych.

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wyniósł w 2021r. 88,48%

Zgodnie z art. 3b ust. 2a ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości:

- 1) 30% wagowo – za każdy rok w latach 2025-2029;
- 2) 20% wagowo – za każdy rok w latach 2030-2034;
- 3) 10% wagowo – w 2035r. i za każdy kolejny rok w latach następnych.

Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych za 2021 rok wyniósł 31,46%

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania za 2021 rok wyniósł 0,19%.

Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Grodzisku Dolnym będący własnością Gminy Grodzisko Dolne. Punkt przyjmuje posegregowane u źródła odpady komunalne od mieszkańców gminy z przeznaczeniem do dalszego zagospodarowania, utylizacji, unieszkodliwienia lub odzysku.

W 2021 roku z Punktu skorzystało 1572 mieszkańców gminy. Odpady komunalne, które zostały odebrane z PSZOK to około 243,32 ton odpadów takich jak: odpady wielkogabarytowe, zużyte

opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i urządzenia zawierające freon, szkło, papier i tekturę, odpady betonu oraz gruzu z rozbiórek i remontów, tworzywa sztuczne, leki przeterminowane, lampy fluorescencyjne, oleje silnikowe, farby.

Tabela 17 Porównanie ilości rodzajów zbieranych odpadów na terenie Gminy Grodzisko Dolne między rokiem 2014 a 2021

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	2014 [Mg]	2021 [Mg]
20 03 01	Nie segregowane (zmieszane) odpady komunalne	455,2	663,95
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	21,3	113,46
16 01 03	Zużyte opony	25,3	27,24
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	5,1	14,78
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż 20 01 21, 20 01 23 oraz 20 01 35	1,3	3,32
20 01 34	Baterie i akumulatory	0,3	-
20 01 01	Papier i tektura	27,4	28,09
20 01 39	Tworzywa sztuczne	62,4	33,76
20 01 02	Szkło	142,7	156,12
20 01 40	Metale	23,3	-
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	-	154,41
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	-	53
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,4	1,68
19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11	44,1	-
17 06 05	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	0,4	-
17 01 01	Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	16,0	26,9
17 02 02	Szkło	3,2	13,2

20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	-	0,1
20 01 26	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	-	0,8
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	-	1,4
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	-	0,1

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Tabela 18 Przedstawienie rodzajów i ilości odpadów poddanych recyklingowi w roku 2014 i roku 2021 z terenu Gminy Grodzisko Dolne

Rodzaj odpadu	2014 [Mg]	2021 [Mg]
Tworzywa sztuczne	29,5	67,6
Metale	22,9	16,7
Papier i tektura	20,1	28,1
Szkło i opakowania ze szkła	139,2	152,6
Opakowania wielomateriałowe	-	2,9
Razem:	211,7	267,9

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

Tabela 19 Ilość eternitu usunięta z terenu Gminy Grodzisko Dolne w latach 2014 - 2021 oraz wydatki z tym związane

Odbiór eternitu	2014-2021
Ilość w Mg	464,61 Mg
Wydatki w zł	166 tys zł

Źródło: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

3.6 Formy ochrony przyrody

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody formami ochrony przyrody są:

Tabela 20 Występowanie form ochrony przyrody na terenie Gminy Grodzisko Dolne

Lp.	Formy ochrony przyrody	Występowanie form ochrony przyrody na terenie gminy Grodzisko Dolne
1.	parki narodowe	-
2.	rezerваты przyrody	1
3.	parki krajobrazowe	-
4.	obszary chronionego krajobrazu	1
5.	obszary Natura 2000	-
6.	pomniki przyrody	Pomnik wieloobiektowy
7.	stanowiska dokumentacyjne	-
8.	użytki ekologiczne	-
9.	zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	-
10.	ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	+

adres internetowy: <https://crfop.qdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf> (dostęp na dzień 23.06.2022)

3.6.1 Rezerваты przyrody

Rezerwat leśny „Zmysłówka” utworzony został w roku 1953 na powierzchni 2,44 ha we wsi Zmysłówka, w gminie Grodzisko Dolne, w powiecie leżajskim. Znajduje się na terenie Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Chroniony teren obejmuje fragment lasu o cechach naturalnych. Obecnie roślinność rezerwatu tworzy 2 zespoły: zespół grądu subkontynentalnego porasta zbocze w południowej jego części oraz zespół żyznej buczyny karpackiej zajmuje resztę jego powierzchni. W starodrzewiu znajdują się m.in. dwa pomnikowe dęby o średnicy 115 i 108 cm w pierśnicy. W rezerwacie występuje modrzew polski (*Larix polonica*), w skali nie spotykanej na innych obszarach Puszczy Sandomierskiej. Stanowisko tego relikтового gatunku o specyficznych cechach rodzimego ekotypu ma duże znaczenie dla nauki i dydaktyki. Modrzew jest drzewem wybitnie światłolubnym. W lasach, w którym modrzewiowi towarzyszą drzewa cieniożośne (np. buk), trwanie tego gatunku polega na przemieszczaniu się jego osobników z miejsca na miejsce w każdym następnym pokoleniu.

Modrzew obsiewa się tylko tam, gdzie została zniszczona struktura cienistego lasu. W sumie zewidencjonowano 79 taksonów na chronionym terenie. Runo buczyn o prześwietlonym dnie lasu opanowała jeżyna gruczołowata, której towarzyszą liczne paprocie: nerecznica samcza i wietlica samcza oraz szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna i gajowiec żółty. Do wyjątkowo rzadkich należą gatunki „południowe” – pontyjskie, reprezentowane przez mietlicę pospolitą oraz submediterrańskie, których przedstawicielem jest wilczomlec migdałolistny. Z zespołu roślin górskich wyliczyć można 3 gatunki: 2 drzewa – jodłę pospolitą i jawor oraz 1 krzew – dziki bez koralowy. Odnaleziono 5 gatunków roślin chronionych: całkowitej podlega bluszcz pospolity, a częściowej kopytnik pospolity, marzanka wonna, kruszyna pospolita i kalina koralowa. Są także gatunki rzadkie m.in. kokorycz pełna. Faunę reprezentują głównie zwierzęta leśne: sarna, dzik, lis, zając i wiewiórka. Najliczniejsze są tutaj ptaki: m.in. sowy (płomykówka i pójdzka), myszołów, muchotłówki (mała, żałobna i białoszyja), czeczotka, świstunka, kukułka, kraska i mysikrólik. Z gadów odnaleziono padalca, jaszczurki (zwinka i zielona) oraz żmiję zygzakowatą.

3.6.2 Obszary chronionego krajobrazu⁸

Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu znajduje się na terenie takich gmin jak: Żołynia (wiejska), Grodzisko Dolne (wiejska), Białobrzegi (wiejska), Leżajsk (wiejska). Został on utworzony 1992-01-01. Położony jest w południowo-wschodniej części Płaskowyżu Kolbuszowskiego i obejmuje fragment doliny Wisłoka. Na terenie gminy Grodzisko Dolne zajmuje obszar o powierzchni 3 914,5 ha (stanowi to 49,8% powierzchni gminy) i obejmuje tereny rolnicze oraz obszary leśne. Na tarasach fluwiogłacjalnych występują bory sosnowe i mieszane oraz torfowiska i łąki. W starorzeczach rosną łągi olszowo-jesionowe i wierzbowo-topolowe, spotyka się także szuwary oczeretowo-trzcinowe i mannowe, ponadto piękne łąki ostrożeńowe. Występujące tu gatunki chronione to: goździk piaskowy i pyszny, kruszczyk szerokolistny, widłaki, grązel żółty, grzybienie białe, podkolan biały, barwinek pospolity. Krajobraz obszaru ma charakter rolniczy z płatami lasów.

⁸adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.190.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

3.6.3 Pomniki Przyrody

Pierwszy pomnik przyrody to typ wieloobiektowy, pozostałe są jednoobiektowe.

Tabela 20 Pomniki przyrody na terenie Gminy Grodzisko Dolne

Lp.	Nazwa	Opis	Data ustanowienia	Rodzaj tworu przyrody	Opis położenia
1.	Nie nadano nazwy	Modrzew wiek około 90 lat	1979-01-24	Drzewo gatunek: Modrzew polski; liczba 1 Drzewo gatunek: Modrzew polski pierśnica: 83 cm; obwód 261 cm; wysokość 31 m; liczba 1 Drzewo gatunek: Modrzew polski; pierśnica: 107 cm; obwód 336;wysokość 36 m; liczba 1 Drzewo gatunek: Modrzew polski pierśnica; 65 cm; obwód 204;wysokość 32 m Drzewo gatunek: Modrzew polski pierśnica; 83 cm; obwód 261;wysokość 31; liczba 1 Drzewo gatunek: Modrzew polski pierśnica; 87 cm; obwód 273 cm; wysokość 33 33 m; liczba 1 Drzewo gatunek: Modrzew polski pierśnica; 82 cm; obwód 258 cm; wysokość 33 m; liczba 1	Przy głównej drodze do Grodziska Dolnego, koło przystanku autobusowego Zmysłówka, oddz.98
2.	Nie nadano	Wiek około 200 lat	1985-04-25	Drzewo; gatunek: dąb szypułkowy	Drzewo pomnikowe znajduje się obok

Lp.	Nazwa	Opis	Data ustanowienia	Rodzaj tworu przyrody	Opis położenia
	nazwy	(uwaga! drzewo wyrócone podczas burzy i usunięte w 1988 r.)			budynku mieszkalnego o numerze Grodzisko Górne
3.	Nie nadano nazwy	Lipa wiek około 200 lat	1984-02-22	Drzewo gatunek: Lipa drobnolistna; pierśnica 154 cm, obwód 484 cm; wysokość 22 m	W ogrodzie właściciela położonym wśród pól przy drodze do Biedaczowa
4.	Nie nadano nazwy	Lipa wiek około 200 lat	1984-02-22	Drzewo gatunek: Lipa drobnolistna; pierśnica 179 cm, obwód 562 cm; wysokość 22 m	Przy polnej drodze, koło kapliczki znajdującej się po prawej stronie drogi z Grodziska Górnego do Zmysłówki
5.	Władysław	Dąb szypułkowy	2019-03-13	Drzewo gatunek: Dąb szypułkowy; pierśnica 124 cm, obwód 390 cm; wysokość 27 m	Rosnący na działce nr ewid.1090, położonej w miejscowości Zmysłówka, oddz.106I obręb Dąbrówki, leśnictwo Zmysłówka, nadleśnictwo Leżajsk, współrzędne geograficzne 50 09 12.5 N 2224 20.2 E
6.	Alfred	Dąb szypułkowy	2019-03-13	Drzewo gatunek: Dąb szypułkowy; pierśnica 138 cm, obwód 434 cm; wysokość 29 m	Rosnący na działce ewidencyjnej 1090, położonej w miejscowości Zmysłówka,

Lp.	Nazwa	Opis	Data ustanowienia	Rodzaj tworu przyrody	Opis położenia
					oddz.106I obręb Dąbrówki, leśnictwo Zmysłówka, nadleśnictwo Leżajsk, współrzędne geograficzne 50 09 12.7 N;22 24 20.1 E
7.	Marian	Dąb szypułkowy	2019-03-13	Drzewo gatunek: Dąb szypułkowy; pierśnica 140 cm, obwód 440 cm; wysokość 29 m	Rosnący na działce nr ewid.1090. położonej w miejscowości Zmysłówka, oddz.106I obręb Dąbrówki, leśnictwo Zmysłówka, nadleśnictwo Leżajsk, współrzędne geograficzne 50 09 12.6 N 22 24 20.3 E

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.532.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.541.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.543.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.549.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.2098.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.2102.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

adres internetowy: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.PP.1808022.2103.pdf> (dostęp: 24.06.2022)

3.7 Działania edukacyjne

Działania edukacyjne na terenie Gminy Grodzisko Dolne są prowadzone w głównej mierze poprzez artykuły w prasie lokalnej i na stronie internetowej gminy. Dotyczą one w większości takich obszarów interwencji jak ochrona klimatu i jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawania odpadów.

4 Realizacja programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne za lata 2014-2021

Tabela 21 Zrealizowane przedsięwzięcia w ramach programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne za lata 2014-2021

Lp.	Przedsięwzięcia	Lata realizacji	Rzeczywiste poniesione koszty [mln]
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Laszczynach	2014-2018	3,30
2.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Wólce Grodziskiej, Grodzisku Górnym i Dolnym	2014-2018	0,33
3.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie Gminy	2014-2018	0,44
4.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej: Szkoła Podstawowa Opaleniska	2014-2018	1,4
5.	Odnowa parków i skwerów	2014-2018	0,25
6.	Konserwacja potoku „Leszczynka” na całej jej długości	2014-2018	0,23
7.	Budowa gminnego Punku Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	2014-2017	9,6
8.	Budowa i modernizacja dróg gminnych i powiatowych	2014-2018	5,6
9.	Zagospodarowanie terenów poscaleniowych na terenie gminy	2014-2021	1,4
10.	Utrzymanie i budowa infrastruktury turystycznej na terenie gminy	2019	0,07

Dane: Urząd Gminy Grodzisko Dolne

W okresie od roku 2014 do roku 2021 zrealizowano 10 zadań.

5 Wskaźniki do oceny efektów wykonania programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne za lata 2014-2021

Oceniając stopień realizacji celów założonych w Programie posłużono się dostępnymi, mierzalnymi wskaźnikami, co zapewnia porównywalność danych. Źródłem wartości wskaźników monitoringu jest Urząd Gminy Grodzisko Dolne, Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Komenda Powiatowa Straży Pożarnej w Leżajsku.

Tabela 22 Wartość wskaźników monitoringu

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Wartość wskaźnika w roku 2014	Ostatnie dostępne dane z lat	Wartość wskaźnika w roku, w którym były dostępne najnowsze dane
1.	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru strefy podkarpackiej w kryterium ochrony zdrowia	A ⁹ , C ¹⁰ , D1 ¹¹ , D2 ¹²	WIOŚ w Rzeszowie za rok 2014 ¹³ GIOŚ za rok 2018 ¹⁴	SO ₂ klasa A NO ₂ klasa A PM10 klasa C Pb klasa A C ₆ H ₆ klasa A CO klasa A O ₃ poziom docelowy klasa A poziom celu długoterminowego D2 As klasa A Cd klasa A Ni klasa A	2018	SO ₂ klasa A NO ₂ klasa A PM10 klasa C Pb klasa A C ₆ H ₆ klasa A CO klasa A O ₃ klasa A As klasa A Cd klasa A

⁹ Klasa A - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego

¹⁰ Klasa C - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy

¹¹ Klasa D1 - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)

¹² Klasa D2 - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu)

¹³ adres internetowy: https://wios.rzeszow.pl/cms/upload/edit/file/opracowania/jakosc_powietrza/2014/Zal_4_Klasyfikacja_stref.pdf (dostęp 20.09.2022)

¹⁴ adres internetowy https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/raporty/stan_srodowiska_2020_podkarpackie.pdf (dostęp 20.09.2022)

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Wartość wskaźnika w roku 2014	Ostatnie dostępne dane z lat	Wartość wskaźnika w roku, w którym były dostępne najnowsze dane
				BaP klasa C PM2,5 wg poziomu dopuszczalnego C PM2,5 wg poziomu docelowego C2		Ni klasa A BaP klasa C PM2,5 klasa A
2.	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru strefy podkarpackiej w kryterium ochrony roślin	A, C, D1, D2	WIOŚ w Rzeszowie za rok 2014 GIOŚ za rok 2018 ¹⁵	SO ₂ klasa A NO _x klasa A O ₃ poziom docelowy klasa A poziom celu długoterminowego D2	2018	SO ₂ klasa A NO _x klasa A O ₃ klasa A
3.	Poziom pola elektromagnetycznego na monitorowanych obszarach Przekroczenie norm pola elektromagnetycznego na monitorowanych obszarach	V/m tak/nie	WIOŚ/GIOŚ	<0,4 ¹⁶ nie	2021	0,3960519 nie
4.	Stan chemiczny	dobry/	GIOŚ	dobry ¹⁷	2018	dobry ¹⁸

¹⁵ adres internetowy https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/raporty/stan_srodowiska_2020_podkarpackie.pdf (dostęp 20.09.2022)

¹⁶ adres internetowy: <https://wios.rzeszow.pl/wp-content/uploads/2015/raport2014/WIOS-raport-2014-6.pdf> 9 (dostęp 21.09.2022)

¹⁷ adres internetowy: <https://wios.rzeszow.pl/wp-content/uploads/2015/raport2014/WIOS-raport-2014-3b.pdf> (dostęp 21.09.2022 r.)

¹⁸ adres internetowy: https://www.gios.gov.pl/images/dokumenty/pms/raporty/stan_srodowiska_2020_podkarpackie.pdf (dostęp 21.09.2022 r.)

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Wartość wskaźnika w roku 2014	Ostatnie dostępne dane z lat	Wartość wskaźnika w roku, w którym były dostępne najnowsze dane
		poniżej dobrego		Nazwa i kod JCWP: Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia PLRW20001922699 Nazwa i kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego Wisłok - Tryńcza PL01S1601_1940		Nazwa i kod JCWP: Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia PLRW20001922699 Nazwa i kod reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego Wisłok - Tryńcza PL01S1601_1940
5.	Klasa jakości wód podziemnych	I-V	GIOŚ	Na terenie gminy Grodzisko Dolne monitoring wód podziemnych nie jest prowadzony. Jakość wody podziemnej jest stale kontrolowana na ujęciach komunalnych przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.	2021	II
6.	Wskaźnik zwodociągowania	%	GUS	96,9	2021	97
7.	Długość sieci wodociągowej	km	Gmina	91,8	2021	104,61
8.	Wskaźnik skanalizowania	%	GUS	54,8	2021	60,8

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Źródło danych	Wartość wskaźnika w roku 2014	Ostatnie dostępne dane z lat	Wartość wskaźnika w roku, w którym były dostępne najnowsze dane
9.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	Gmina	90,8	2021	116,10
10.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: BZT5 ¹⁹ ChZT ²⁰ Zawiesina ogólna Azot ogólny Fosfor ogólny	kg/rok	GUS	1 657 10 416 3 048 0 0	2019	1 881 12 087 2 354 0 0
11.	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	Mg	GUS	455,16	2021	716,95
12.	Wskaźnik lesistości	%	GUS	25,1	2021	25,6
13.	Pomniki przyrody	szt.	GUS	4	2021	7
14.	Liczba wystąpienia przypadków poważnych awarii	szt.	KPPSP w Leżajsku	0	2021	0

¹⁹ Biologiczne zapotrzebowanie tlenu. Parametr używany w inżynierii środowiska odpowiadający zużyciu tlenu do utlenienia w warunkach aerobowych (tlenowych) związków organicznych zawartych w ściekach (albo w wodzie) przy udziale mikroorganizmów. BZT5 oznacza pięciodniowy okres analizy, bo wtedy procesy te zachodzą najintensywniej.

²⁰ Chemiczne zapotrzebowanie tlenu. Umowny wskaźnik określający ilość tlenu niezbędną do utlenienia zawartych w wodzie lub ściekach związków organicznych i nieorganicznych.

6 Podsumowanie

Realizacja Programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne na lata 2014-2018 z perspektywą do roku 2021 przebiegała wieloaspektowo. Jednoczesne wielotorowe działania podjęte w latach 2014-2021 przyniosły pozytywne rezultaty.

Pod uwagę wzięto 14 wskaźników do oceny efektów wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne na lata 2014-2018 z perspektywą do roku 2021.

1. Poziom pól elektromagnetycznych zarówno w roku 2014 jak i 2021 nie przekracza wyznaczonych norm,
2. Stan chemiczny ppk Wisłok-Tryńcza dobry zarówno w roku 2014 jak i 2018,
3. Brak wystąpienia przypadków poważnych awarii w roku,
4. Klasy wynikowe A dla SO₂, NO_x i O₃ poziom docelowy A,
5. II klasa jakości wód podziemnych zarówno w roku 2016 i 2021.

Następujące wskaźniki odzwierciedlają tendencję pozytywną:

1. PM_{2,5} w roku 2014 klasa C PM_{2,5} w roku 2018 klasa A-kryterium ochrony zdrowia,
2. Zwiększył się wskaźnik zwodociągowania,
3. Zwiększyła się długość sieci wodociągowej,
4. Zwiększył się wskaźnik skanalizowania,
5. Zwiększyła się długość sieci kanalizacyjnej,
6. Zwiększenie ilości odpadów zebranych selektywnie,
7. Zwiększenie lesistości,
8. Zwiększenie ilości pomników przyrody

Negatywnym zjawiskiem jest zwiększenie ładunków zanieczyszczeń: BZT5 oraz ChZT w roku 2019 w stosunku do roku 2014.

Zrealizowane przedsięwzięcia miały charakter inwestycyjny. Realizacja zadań zawartych w Programie wpłynęła pozytywnie na poprawę stanu środowiska w Gminie Grodzisko Dolne.

7 Spis tabel

Tabela 1 Rejestr zabytków archeologicznych na terenie Gminy Grodzisko Dolne (księga C) stan na 20 lipca 2022	4
Tabela 2 Podmioty Gospodarki Narodowej wg rejestru REGON stan na Rok 2021 na terenie Gminy Grodzisko Dolne	5
Tabela 3 Odnawialne źródła energii na terenie Gminy Grodzisko Dolne.....	6
Tabela 4 Klasyfikacja strefy podkarpackiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza za rok 2021.....	7
Tabela 5 Klasyfikacja strefy podkarpackiej ze względu na ochronę roślin rok 2021	7
Tabela 6 Jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się na terenie Gminy Grodzisko Dolne.....	9
Tabela 7 Klasyfikacja elementów biologicznych i elementów fizykochemicznych Wód Powierzchniowych w roku 2020 na terenie Gminy Grodzisko Dolne	10
Tabela 8 Podstawowe informacje o sieci wodociągowej na terenie Gminy Grodzisko Dolne stan na dzień 2021	11
Tabela 9 Pobór wód podziemnych w Gminie Grodzisko Dolne w roku 2014 oraz 2021.....	12
Tabela 10 Informacje na temat oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Grodzisko Dolne	12
Tabela 11 Ilość ścieków oczyszczonych na terenie Gminy Grodzisko Dolne, odprowadzanych do odbiornika w roku 2014 i roku 2021.....	12
Tabela 12 Podstawowe informacje na temat sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Grodzisko Dolne w latach 2020 i 2021	13
Tabela 13 Dane ilościowe dotyczące sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gminie Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021	13
Tabela 14 Opłaty za wodę i ścieki w Gminie Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021	14
Tabela 15 Informacje na temat aktualnych złóż geologicznych na terenie Gminy Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021.....	14
Tabela 16 Porównanie ilości rodzajów zbieranych odpadów na terenie Gminy Grodzisko Dolne między rokiem 2014 a 2021	15
Tabela 17 Przedstawienie rodzajów i ilości odpadów zebranych selektywnie w roku 2014 i roku 2021 na terenie Gminy Grodzisko Dolne.....	19
Tabela 18 Porównanie opłat za odbiór odpadów na terenie Gminy Grodzisko Dolne w latach 2014 i 2021	20
Tabela 19 Ilość eternitu usunięta z terenu Gminy Grodzisko Dolne w roku 2014 i roku 2021 oraz wydatki z tym związane	20

Tabela 20 Występowanie form ochrony przyrody na terenie Gminy Grodzisko Dolne	21
Tabela 21 Pomniki przyrody na terenie Gminy Grodzisko Dolne	23
Tabela 22 Zrealizowane przedsięwzięcia w ramach programu ochrony środowiska dla Gminy Grodzisko Dolne za lata 2014-2021	26
Tabela 23 Wartość wskaźników monitoringu.....	27